

NOČNA POT MED DVEMA SORAMA

BOJAN TOLLAZZI

Verjetno je minilo že več kot deset let, odkar sem v Splitu pred vhodom v Vojno pomorsko bazo Loro spoznal polkovnika Janeza Lušino-Malijskega, prvoborca iz Cankarjevega bataljona in udeleženca dražgoške bitke. Takoj sva si bila blizu, kot da sva stara prijatelja. Čez nekaj dni mi je že poslal knjigo »Dražgoška bitka«, ki sem jo z zanimanjem prebral. Po novem letu pa mi je Janez poslal kolajno s svilenim trakom, namenjeno zmagovalcem akcije »Po stezah partizanske Jelovice«, čeprav si je nisem priboril. Zato sem mu v pismu poleg zahvale napisal tudi to, da enkrat zagotovo pridem v Dražgoše, da si to kolajno prislužim.

Leta pa so tekla. Toda lani sem na dan svečanosti le prišel v Dražgoše. S planinci PD Ljubljana Matica sem prehodil pot od Železnikov do Dražgoš. Čeprav še ni bilo tisto, kar sem Janezu obljubil, sem dobil pregled nad tem, kako vsa ta tekovanja in pohodi potekajo.

OBJEM TOPLEGA GOZDA

Bila je sobota, 7. januarja letos. Ob pol desetih zvečer smo se člani PD Logatec zbrali pred hotelom Krpan in se odpeljali visoko v hribovje Dolomitov, na Pasjo ravan. Pred hišo kmeta Koširja — kmetija stoji 760 m visoko — je že bilo zbranih veliko planincev in drugih udeležencev pohoda.

Krenili smo v mrzlo januarsko noč brez mesečine, vendar polno zvezd in megle po dolinah. Ura je bila enajst. V Dražgoše naj bi prišli naslednji dan približno ob desetih dopoldne. Torej enajst ur pohoda čez hribe in doline, med tem pa naj bi v vasi Breznica, ki je nekako na pol poti, dve uri počivali...

Od partizanskih časov sem nisem bil na tako dolgem nočnem zimskem pohodu. Resda sem marsikatero takšno noč brez mesečine prebil z ladjo na razburkanem morju, kjer so divjali zimski viharji, toda pohod je nekaj čisto drugega.

Najprej smo kar dolgo hodili po makadamski cesti in ovinke rezali z bližnjicami kar počez, prek zmrznjenih strmih senožeti. Zatem smo s ceste zavili v gozd. Prijetno toplo je bilo v njem. Šele tu smo se zvrstili v pravo partizansko kolono in prižgali žepne svetilke. Kako pravilna je bila kolona sredi temnega gozda! Videle so se le premikajoče se svetilke. Po dobri uri hodila smo prišli do velikega gospodarskega poslopja tik ob gozdu, malo pozneje pa do

lovške koče, ki stoji na pobočju, odprtem tja proti severovzhodu. Koča je bila polna lovcev; vsa okna in vrata so imeli na stečaj odprta, vriskali so in nas pozdravljali. Mi pa smo jim mahali s svetilkami in hiteli dalje v noč.

Kmalu za lovsko kočo smo spet zavili v gozd, pred tem pa globoko v dolini videli avtomobilske žaromete. Daleč je še Poljanska dolina! Toda že po polnoči smo prišli v Poljansko dolino, prej kot sem si mislil. Travniki in njive — vse je bilo prekrito z bogato slano. Videti je bilo, kakor da je zapadel sneg. V gozdu smo se počutili na toplem, zdaj pa je bil mraz vse-naokrog. Pred mostom čez Soro, ki se je zmrznjeno valila po dolini, je bil krajši počitek: toliko, da smo se zbrali. Pred nami je bila vas Zminec, tako so rekli, počivali pa smo le dobrih petnajst minut.

NOČ BREZ SPANJA

Naprej! Na križišču smo prišli na asfaltirano cesto Škofja Loka—Žiri, toda asfalta je bilo kmalu konec: zavili smo desno v temačno in strmo grapo. Steza je bila ozka, široka le za enega. Grizli smo kolena, kot se reče, in kolona se je malo razvlekla. Toda po manj kot dveh urah hodila smo na vrhu hriba zagledali hišo z razsvetljenimi okni — in potem še dve, tri hiše, vse z razsvetljenimi okni. Čakajo nas! Ura je bila blizu treh zjutraj, vas pa Breznica pod Lubnikom, 693 metrov visoko.

Porazdelili smo se po hišah. Naša skupina, Janez, Franci, Danijel in jaz ter še kakšnih deset planink in planincev se je udobno vselila v komaj zgrajeno garažo. Udobje, da je le kaj: nalašč za nas narejene klopi, mize, zraven pa električna peč. Prinesli so nam dva velika lonca vročega čaja, pa še obvestili so nas, da bomo počivali do petih zjutraj. Kako smo bili veseli! V skodelice čaja smo vlili kar precej domačega žganja — za veselje in »ogrevanje«. Po čaju pa nismo zadržali, kot sem mislil. Še na misel nam ni prišlo spanje. Pripovedovali smo si dovtipe in se smejali, skratka, imeli smo »veseli večer«, čeprav je bilo že jutro.

V takšnem razpoloženju je čas kar prehitro minil. Ko je bila ura pet zjutraj, smo se odpravili naprej.

Najprej smo dolgo hodili po makadamski cesti, ki se je vzpenjala, pri neki kmetiji (verjetno je bilo pri Zalubnikarju) pa smo se pričeli spuščati po strmi gozdni stezi, ki se je vijugala v Selško dolino.

Kmalu so se globoko spodaj pričeli prikazovati obrisi osvetljenih poslopij. Imel

sem občutek: če mi spodrsne, bom pri letel točno na eno od streh. To je bila hribovska vasica Tomaž nad Praprotnim. Nekatera okna so bila že razsvetljena. Čez senožeti, ki so bila pokrita s tenko plastjo snega, smo hiteli dalje v dolino, kakor da nas dan ne sme ujeti v teh hribih. Po strmi gozdni stezi smo se spustili v Praprotno v Selški dolini, kjer je sredi vasi stala okrašena novoletna jelka. Po krajšem počitku smo čez majav most čez Selščico po nič kaj prijetni stezi stopili desno v strmo pobočje. Pa je bilo tudi tega »trpljenja« koncem. Prek senožeti, pokrite s snegom, smo se približevali vasi Ševlje. Bilo je tik pred zoro, mráz je pritisnil z vso močjo.

Sedem je bila ura, ko smo prišli v Ševlje. Pod dolgim kozolcem nas je organizator pohoda pogostil z vročim čajem, golažem in kruhom. Kako je tehnolo!

Medtem se je naredil lep, jase, sončen dan.

NA GLAVO SEM SI DAL TRIGLAVKO

Naprej! Na čelu kolone je zaplapolala zastava slovenske planinske zveze, ki jo je nosil postaven planinec. Stopali smo za njim v blage strmine, po gozdnih stezah in kolovozih, se vzpenjali zločno, zavedajoč se, da nas čas ne lovi in da bomo v Dražgošah čez tri ure. Pot nas je peljala mimo vasi Zabrekve, ki se je vgnezdila v strmih pobočjih, in kmalu začeli sestopati skozi mlad smrekov gozd. Žal nam je bilo višine, na kateri smo bili, zavedajoč se, da nas zopet čakajo strmine. Bili smo pod pobočjem bukovega gozda, jugovzhodnega dela Jelovice. Čelo kolone je že bilo visoko nekje na grebenu. Strma steza, po kateri smo hodili, je bila postlana s suhim listjem, ki je prijetno šuštel pod nogami.

Tekla je že enajsta ura našega pohoda. Iz smeri Jelovice smo zaslišali rafale brzo-strelk. Vedeli smo, da so to rafali tekmovalnih ekip, ki to leto tečejo brez smuči »Po stezah partizanske Jelovice«. Kmalu smo bili na grebenu in pri lovski koči, kjer smo dobili pečat pohoda in spominske značke, potem pa smo odvezali nahrbtnike in proslavili »zmago«. Senožet je bila polna sonca in veselja; kako tudi ne bi bili veseli, saj smo vsi prišli do cilja.

Od tu naprej smo odšli, kjer je kdo hotel. Za ovinkom sem zagledal Dražgoše, praznično odete v zastave. Na glavo sem si dal triglavko, simbol slovenske partizanske vojske, in zavriskal iz vsega srca.

Prehodili smo približno štirideset kilometrov dolgo pot.

V dražgoški šoli, ki se imenuje po Cankarjevem bataljonu, sem srečal polkovnika Janeza Lušino in Miloša Rotarja. »Janez, obljubo, ki sem ti jo dal pred desetimi leti, sem izpolnil!« sem dejal Lušini.

Z loterijo na Everest

Organizacijski napor Planinske zveze Zagreba, ki je dobila pred letom dni dovoljenje za vzpon na najvišjo goro sveta, na Mount Everest s kitajske strani, so bili zadnje letošnje februarске dni okronani v skupščini mesta Zagreba s slavnostnim podpisom pogodbe o generalnem sponzorstvu odprave. Loterija Hrvaške ni prevzela le stroškov v višini 200 milijonov dinarjev (celotni proračun podviga ocenjujejo na 130 000 dolarjev), ampak tudi celotno marketinško delo v zvezi s tem edinstvenim športnim podvigom.

— Mislimo, da je sprejem izziva, podjetnost in stremljenje k najvišjim ciljem pravo zdravilo proti življenju brez volje, apatiji in tudi revščini, — je dejal o pomenu skupnih ciljev odprave in Loterije Hrvaške njen direktor Dušan Bobić. Predsednik Skupščine mesta Zagreba in organizacijskega odbora odprave dr. Mato Miklič je zaželel uspeh odpravi, enemu od treh najpomembnejših letošnjih športnih podvigov v mestu. Darko Berljak, predsednik Planinske zveze Zagreba in vodja odprave, je poudaril, da ob najboljših pripravah, vrhunski opremi, znanju in izkušnjah, ki jih ima na voljo, odprava potrebuje tudi veliko sreče, da bi bila uspešna. Doslej smo jo imeli, je dejal, Loterija Hrvaške pa naj bi na simboličen način prispevala k temu, da bi se to tudi nadaljevalo.

Čeprav je podlaga za odpravo zagrebska, bo ekspedicija vendarle jugoslovanska, kajti na njej bodo sodelovali najboljši alpinisti iz Splita, Sarajeva in Slovenije. Del prtljage so že poslali v Nepal, naslednje mesece pa bo na pot odšlo pet ton opreme in hrane. Alpinisti bodo odšli na pot, ki bo trajala skoraj tri mesece, 26. julija.

(Večernji list)

Nova priprava za treniranje športnih plezalcev, ki jo izdeluje španska tvrdka Faders, je čisto prava naprava, ki bi si jo lahko oskrbel vsak plezalec in jo imel vsak trenutek pri roki, da bi neprestano skrbel za svojo formo. Ta plezalna greda ali prečka je zelo vsestranska: na njej so luknje za enega do pet prstov, vodovodne razpoke, najrazličnejše debeline, razpoke, ki so oblikovane po anatomiji roke in ustrezno izbočene, poševni prijemci za prste in še dve veliki luknji. Zelo trpežna in trajna greda je izdelana iz umetne smole, okrepjene s steklenimi vlakni, in iz marmornega peska. Z dvema vijakoma jo je mogoče pritrditi na vsaka vrata, kot je videti na fotografiji.